

หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน นิกรบรรณ ผู้เปี่ยมเมตตาต่อสรรพสัตว์

หากเอ่ยถึง หลวงตามหาบัว หรือ พระธรรมวิสุทธิมงคล (บัว ญาณสัมปันโน) หลายคนคงนึกถึงท่านในฐานะพระวัดป่า ผู้เป็นอรหันต์ยุคใหม่แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ บ้างอาจนึกถึงกองผ้าป่ากุฎชาติ กองกองเหลืองอร่าม และเงินดอลลาร์จำนวนมากที่มอบแก่คลังหลวง เพื่อช่วยให้ประเทศไทยรอดพ้นจากพิษเศรษฐกิจตกต่ำยุคต้มยำกุ้งเมื่อปี พ.ศ. 2540

สิ่งที่ท่านมักเทศน์ย้ำเตือนเสมอ คือ ต้นเหตุของปัญหาที่แท้จริงของชาติเราในครั้งนั้น ก็เนื่องมาจากมนุษย์เราขาดธรรมะนั้นเอง หลวงตากล่าวว่า *ที่ท่านออกมาช่วยชาติในครั้งนี้ สิ่งท่านต้องการฟื้นฟูเป็นอันดับที่หนึ่งก็คือ จิตใจ แล้ววัตถุก็จะฟื้นฟูติดตามกันมา*

เดิมทีหลวงตามหาบัวไม่เคยคิดจะบวช แต่ยอมบวชเพื่อพ่อแม่ได้เกาะชายผ้าเหลืองตามคติความเชื่อโบราณ ด้วยความเป็นคนจิตใจหนักแน่น ลองได้ทำอะไรแล้ว ก็จริงจัง ไม่เคยหละหละ ท่านได้ตั้งจิตอธิษฐานไว้ว่า

“เมื่อจบเปรียญธรรม 3 ประโยคแล้ว จะออกปฏิบัติกรรมฐานโดยถ่ายเดียวเท่านั้น ไม่มีข้อแม้ ไม่มีเงื่อนไข เพราะอยากพ้นทุกข์เหลือกำลัง อยากเป็นพระอรหันต์”

ภูมิหลัง

หลวงตามหาบัว ถือกำเนิดในครอบครัวชาวนาแห่งสกุล “โลหิตดี” ณ ตำบลบ้านตาต อำเภอมือง จังหวัดอุดรธานี เมื่อวันอังคารที่ 12 สิงหาคม พ.ศ. 2456

ขณะที่แม่ตั้งครรภ์นั้น ได้ปรากรักษในครอบครัวและหมูญาคือว่า *“ธรรมคาถารกในครรภ์ เมื่อเติบโตใหญ่ขึ้นมา ต้องตื่นบ้าง ไม่มากก็น้อยพอให้แม่รู้สึก แต่กับลูกคนนี้แปลกกว่าคนอื่น ตรงที่นอนนิ่งเงียบเหมือนไม่มีลมหายใจ จนบ่อยครั้งทำให้แม่คิดตกอกตกใจว่า “ไม่ใช่ตายไปแล้วหรือ? ทำไมจึงเงียบผิดปกติ” ครั้นเวลาจะตื่นก็ตื่นผิดปกติทักๆ ไป คือตื่นเสียจนแม่เจ็บในท้อง ครั้นพอถึงระยะจะคลอดก็เจ็บท้องอยู่ถึง 3 วัน ก็ไม่เห็นว่าจะคลอดแต่อย่างใด ตอนเจ็บท้องอยู่นั้น ก็ชนิดจะเอาให้ล้มตายไปเลย เสร็จแล้วก็หายเจ็บไป จนกระทั่งคิดว่า ไม่ใช่ตายไปอีกแล้วหรือ? แล้วก็กลับตื่นขึ้นมาอีก...”*

คุณตาของท่านทายถึงอุปนิสัยของการกในครรภ์ว่า “ถ้าหากเป็นชาย ชอบไปทางไหน เรียกว่า ชาติเลยทีเดียวนะ เป็นคนจิตใจหนักแน่น ลงได้ทำอะไรแล้ว ต้องจริงทุกอย่าง ไม่มีหละหลวมๆ”

เมื่อการกน้อยคลอดออกมา มีสายรกพาดเวียงบ่าออกมาด้วย คุณตาเห็นดังนั้น จึงพูดขึ้นว่า “สายบาตรๆ” แล้วทำนายไว้เป็น 3 อย่าง คือ ถ้าเป็นนักปราชญ์จะเหยียบแผ่นดินสะเทือน ถ้าเป็นนายพรานก็จะมีควมชำนาญลือลั่นสะท้านป่า ถ้าเป็นโจรก็เป็นประเภทคุกตารางแตก

เมื่อเรียนหนังสือ ท่านเป็นเด็กที่เรียนหนังสือเก่ง มีความขยัน อดทน และมีความรับผิดชอบสูง แต่เมื่อเรียนจบชั้นประถมปีที่ 3 ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับสูงสุดในสมัยนั้นแล้ว ก็ไม่ได้เรียนต่อในชั้นใดอีกเลย

อุปนิสัย

ท่านเป็นคนที่มอุปนิสัยคือความสัตย์ความจริง ทำอะไรก็ทำจริง ไม่อยากให้คนรู้คุณเห็น มีความทรหดอดทนเป็นเลิศ เวลาทำงานจะทำไปเรื่อยๆ จนเสร็จงาน ถ้าไม่มีด หรือไม่ใช่เวลาถึงข้าวกลางวันก็ไม่ยอมเลิก จนพวกน้องๆ พาขึ้นมาบ่นให้พ่อแม่ฟังว่า “ถ้าพ่อแม่ไม่ไปทำงานด้วย พี่ชายทำงานไม่ยอมเลิกยอมหยุด ยิ่งกับว่าจะเอาให้น้องๆ ตายไปข้างหนึ่งเลยทีเดียวนะ” แม้ในยามบวชเป็นพระแล้ว เวลาทำความเพียร ท่านไม่ยอมให้ใครเห็นได้ง่ายๆ มักหลบไปเดินจงกรมอยู่ในป่ายามค่ำคืน รอจนหมู่พระขึ้นกุฏิหมดแล้ว

มูลเหตุแห่งการบวช

เมื่ออายุครบสมควรจะบวชได้แล้ว พ่อได้ปรารภเรื่องนี้ขึ้นในขณะที่กำลังรับประทานอาหารว่า มีลูกชายหลายคน แต่ไม่มีลูกคนใดคิดบวชให้ได้เห็นผ้าเหลืองก่อนตาย ได้ตายอย่างเป็นสุข หายห่วง แต่พ่อพองอให้บวชให้ทีไร ท่านก็ไม่เคยตอบ ไม่เคยพูดเลย เหมือนไม่มีหูไม่มีปาก แต่ครั้งนั้น เมื่อพ่อได้กล่าววว่า ถ้าพ่ออาศัยท่านไม่ได้แล้ว พ่อก็หมดหวัง พ่อหวังใจอาศัยท่านเท่านั้น

“พอพ่อว่าอย่างนั้น น้ำตาพ่อร่วงปุ่นปิบ แม่เอง พอมองไปเห็นพ่อน้ำตาร่วง แม่ก็เลยน้ำตาร่วงเข้าอีกคน เราเห็นอย่างนั้น เกิดอาการสะเทือนใจจนดูอยู่ไม่ได้ ก็โดดออกจากวงรับประทานอาหาร ปุ่นปิบหนีไปเลย นั่นแหละเป็นต้นเหตุให้เราตัดสินใจบวช”

เดิมทีหลวงตามหาบัวไม่เคยคิดจะบวช แต่ยอมบวชเพื่อพ่อแม่เกาะไต้ชายผ้าเหลืองตามคติความเชื่อโบราณ ด้วยความเป็นคนจิตใจหนักแน่น ได้ทำอะไรแล้ว ก็จริงจัง ไม่เคยหละหละ แม้ใจอยากเป็นพระอรหันต์ แต่ถึงกระนั้นก็ยังอดสงสัยไม่ได้ว่ามรรคผลนิพพาน จะมีอยู่เหมือนครั้งพุทธกาลหรือไม่?

ท่านเก็บความสงสัยนี้อยู่ภายในใจ ออกเดินทางมุ่งสู่จังหวัดนครราชสีมา โดยพกหนังสือปาฏิโมกข์ติดย่ามไปด้วยเพียงเล่มเดียว หมายพบท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ด้วยเชื่อมั่นอยู่ภายในใจลึกๆ ว่า ท่านพระอาจารย์มั่น จะสามารถแก้ข้อสงสัยนี้ได้ และในที่สุดท่านก็ได้ถวายตัวเป็นศิษย์หลวงปู่มั่น

หลังจากนั้น หลวงตามหาบัวก็มุ่งปฏิบัติด้วยความเด็ดเดี่ยว จริงจัง เป็นตายฝากไว้กับธรรม ด้วยศรัทธามั่นแล้วว่ามรรคผลนิพพานมีอยู่จริง มุ่งมั่นจะครองชีพขณะในการต่อสู้กับกิเลสให้ได้ ท่านพูดเสมอว่า

“ถ้ากิเลสไม่ตาย เราก็คงตายเท่านั้น จะให้อยู่เป็นสอง ระหว่างกิเลสกับเรานั้น ไม่ได้”

เมื่อหลวงตามหาบัว กระทำการอัตตตถจกริยา คือ การบำเพ็ญประโยชน์ตน ปฏิบัติจนบรรลุคุณธรรมขั้นสูงสุด จึงกระทำความตถจกริยา สงเคราะห์ญาติมิตร เกศนาอบรมพระ-เณร และโปรดโยมมารดา จนตั้งอยู่ในอริยภูมิ

นอกจากนั้น ท่านยังกระทำโลกตถจกริยา คือ การบำเพ็ญประโยชน์ต่อโลก ด้วยเมตตาธรรมอันเปี่ยมล้น ดังเช่น การช่วยเหลือโรงพยาบาล หน่วยงานราชการ โรงเรียนต่างๆ ผู้ด้อยโอกาส ผู้ประสบทุกข์ภัย การทำนุบำรุงพุทธศาสนา การจัดตั้งเครื่อง่ายสถานีวิจัยเสียงธรรมเพื่อประชาชน รวมทั้งการตั้งกองผ้าป่าช่วยชาติในยามที่บ้านเมืองประสบวิกฤติเศรษฐกิจต้มยำกุ้ง วิกฤติเศรษฐกิจครั้งใหญ่ในประวัติศาสตร์ชาติไทย

หลวงตามหาบัวหล่อหลอมหัวใจคนไทยให้เป็นหนึ่งเดียว...คนไทยทุกย่อมหญ้าร่วมกันบริจาค จนได้ทองแท่งทั้งสิ้น 1,040 แท่ง หนักรวม 13 ตัน เงินดอลลาร์อีก 10,214,600 ดอลลาร์สหรัฐ มอบให้คลังหลวง เพื่อช่วยจ่ายหนี้ก้อนโตของประเทศไทยในยามนั้น

แม้ยามละสังขารไปแล้ว หลวงตายังเมตตาต่อสัตว์โลก สิ่งไว้ให้เผาแบบเชิงตะกอนแบบสมณะ เพื่อให้ศิษยานุศิษย์ได้เรียนรู้พิจารณาความจริงธรรมชาติของชีวิตมนุษย์และสรรพสิ่ง จิตถาวรหรือเชิงตะกอนอันเป็นที่ตั้งสรีระสังขารขององค์หลวงตากลายเป็นภาพความงามที่ประทับอยู่ในความทรงจำของปวงศิษย์ทุกคน ตรึงทุกสายตาให้หยุดนิ่ง เมื่อยามได้ประสบพบเห็น ด้วยความเรียบง่าย แต่สง่างามและภูมิฐานอยู่ในที่

“เวลามีชีวิตอยู่ที่นี่ เราจะทำความดีให้โลกทั้งหลายได้เป็นคติตัวอย่างอันดีงาม และทำความเมตตาสงสารต่อโลก เพราะหลังจากนี้แล้ว...เราตายแล้ว เราจะไม่กลับมาเกิดในโลกนี้อีกต่อไป เป็นตลอดอนันตกาล”

นี่เป็นสิ่งที่จรรยา ของท่านอาจารย์พระมหาบัว ญาณสัมปันโนที่ประกาศอย่างองอาจกล้าหาญ...นิกบธรรม ผู้เป็นตายฝากไว้กับธรรม สิ้นทั้งหาใน มรรคผลนิพพาน

แม้จะไม่มีใครทราบได้ว่าท่านจะกลับมาเกิดในโลกนี้อีกหรือไม่ แต่ความเมตตาและคุณูปการที่ท่านได้สร้างไว้ต่อประเทศไทยและพุทธศาสนาจะต้องได้รับการกล่าวขานไปตราบนานเท่านาน

อ้างอิงจาก

เว็บไซต์วัดป่าดอยแสงธรรมญาณสัมปันโน

หนังสือญาณสัมปันนธรรมานุสรณ์

www.luangta.co

ณ สัทธา
อุททยานไทย